

Υπόθεση C-180/96

Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Γεωργία — Υγειονομικός έλεγχος — Επείγοντα μέτρα
κατά της σπογγώδους εγκεφαλοπάθειας των βοοειδών —
Ασθένεια αποκαλούμενη “νόσος των τρελλών αγελάδων”»

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα G. Tesouro της 30ής Σεπτεμβρίου 1997 .. 1 - 2268

Απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Μαΐου 1998 1 - 2269

Περίληψη της απόφασης

1. Προσφυγή ακυρώσεως — Πράξεις δυνάμενες να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως — Πράξεις σκοπούσες στην παραγωγή εννόμων αποτελεσμάτων — Πράξη απηχούσα την πρόθεση της Επιτροπής να ακολουθήσει ορισμένη γραμμή συμπεριφοράς ή πράξη επιβεβαιωτική προγενέστερης πράξεως — Αποκλείεται
(Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 173, εδ. 1)
2. Γεωργία — Προσέγγιση των νομοθεσιών σε θέματα υγειονομικών ελέγχων — Κτηνιατρικοί και ζωοτεχνικοί έλεγχοι επί του ενδοκοινοτικού εμπορίου ζώντων ζώων και προϊόντων ζωικής προελεύσεως — Οδηγίες 89/662 και 90/425 — Επείγοντα μέτρα προστασίας από τη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών — Απαγόρευση εξαγωγής των βοοειδών, του βοείου κρέατος και των παραγώγων προϊόντων από το έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου — Σύννομο προς τις οδηγίες
(Οδηγίες 89/662 και 90/425 του Συμβουλίου· απόφαση 96/239 της Επιτροπής)

3. Γεωργία — Προσέγγιση των νομοθεσιών σε θέματα υγειονομικών ελέγχων — Κτηνιατρικοί και ζωοτεχνικοί έλεγχοι επί του ενδοκοινοτικού εμπορίου ζώντων ζώων και προϊόντων ζωικής προελεύσεως — Οδηγίες 89/662 και 90/425 — Επείγοντα μέτρα προστασίας από τη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών — Απαγόρευση εξαγωγής των βοοειδών, του βοείου κρέατος και των παραγώγων προϊόντων από το έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου — Υποχρέωση αιτιολογήσεως — Αρχές της αναλογικότητας, της απαγορεύσεως των διακρίσεων και της ασφαλείας δικαίου — Παραβίαση — Δεν συντρέχει — Στόχοι της κοινής γεωργικής πολιτικής — Σύννομο
(Συνθήκη ΕΚ, άρθρα 39 § 1, 40 § 3, και 190· οδηγίες 89/662 και 90/425 του Συμβουλίου· απόφαση 96/239 της Επιτροπής)

4. Γεωργία — Προσέγγιση των νομοθεσιών — Οδηγίες 89/662 και 90/425 — Νομική βάση (Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 39 § 1 και άρθρο 43· οδηγίες 89/662 και 90/425 του Συμβουλίου)

1. Για να μπορέσει μια πράξη του Συμβουλίου ή της Επιτροπής να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως, πρέπει να σκοπεί στην παραγωγή εννόμων αποτελεσμάτων. Αυτό δεν συμβαίνει όταν πρόκειται για πράξη της Επιτροπής απηχούσα την πρόθεση της ιδίας ή μιας από τις υπηρεσίες της να ακολουθήσει ορισμένη γραμμή συμπεριφοράς ή ακόμη για πράξη αμιγώς επιβεβαιωτικού χαρακτήρα προγενέστερης πράξεως, οπότε η ακύρωση της προγενέστερης πράξεως εμπεριέχει και εκείνη της επιβεβαιωτικής πράξεως.

2. Εκδίδοντας την απόφαση 96/239, σχετικά με ορισμένα επείγοντα μέτρα προστασίας από τη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών, η οποία προβλέπει την απαγόρευση εξαγωγής προσωρινώς οποιουδήποτε βοοειδούς, οποιουδήποτε βοείου κρέατος και οποιουδήποτε παραγώγου προϊόντος προερχομένου από το έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου και με προορισμό τα λοιπά κράτη μέλη και τις τρίτες χώρες, η Επιτροπή ενήργησε στο

πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που της αναθέτουν οι οδηγίες 90/425 και 89/662, σχετικά με τους κτηνιατρικούς και ζωοτεχνικούς ελέγχους επί του ενδοκοινοτικού εμπορίου.

Πράγματι, αφενός, τηρήθηκαν οι προϋποθέσεις λήψεως των μέτρων διασφάλισης κατά την έννοια των δύο οδηγιών, δεδομένου, ιδίως, ότι εκείνο που δικαιολογεί την εξουσία λήψεως τέτοιων μέτρων είναι το γεγονός ότι μια ζωονοσία, ασθένεια ή αιτία λογίζεται ως δυναμένη να αποτελέσει σοβαρό κίνδυνο. Αφετέρου, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως ότι οι εν λόγω οδηγίες είναι διατυπωμένες ευρύτατα, χωρίς την πρόβλεψη ορίων ως προς το διαχρονικό ή το εδαφικό πεδίο εφαρμογής των μέτρων, δεν προκύπτει ότι η Επιτροπή, επιδιώκοντας να απομονώσει υγειονομικώς την ασθένεια στο έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου μέσω της απαγορεύσεως των εξαγωγών που

προέρχονταν από το έδαφος αυτό και είχαν προορισμό τόσο άλλα κράτη μέλη όσο και τρίτες χώρες, υπερέβη προδήλως τα όρια της εξουσίας της εκτιμήσεως. Τέλος, η απόφαση δεν εκδόθηκε κατά κατάχρηση εξουσίας, δεδομένου ότι η Επιτροπή ενήργησε φοβούμενη τους κινδύνους μεταδόσεως της σπογγώδους εγκεφαλοπάθειας των βοοειδών στον άνθρωπο, αφού προηγουμένως εξέτασε τα ληφθέντα από το Ηνωμένο Βασίλειο μέτρα και διαβουλευθηκε με την κτηνιατρική επιστημονική επιτροπή και την μόνιμη κτηνιατρική επιτροπή, χωρίς μάλιστα ο αποκλειστικός ή καθοριστικός σκοπός της να έγκειται στην υπεράσπιση των οικονομικών συμφερόντων αλλά να συνίσταται στη διασφάλιση της προστασίας της υγείας.

3. Η απόφαση 96/239, σχετικά με ορισμένα επείγοντα μέτρα προστασίας από τη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών, η οποία προβλέπει την απαγόρευση εξαγωγής προσωρινώς οποιουδήποτε βοοειδούς, οποιουδήποτε βοείου κρέατος και οποιουδήποτε παραγώγου προϊόντος προερχομένου από το έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου και με προορισμό τα λοιπά κράτη μέλη και τις τρίτες χώρες, πληροί την επιταγή περί αιτιολογήσεως, δεν παραβιάζει τις αρχές της αναλογικότητας, της απαγορεύσεως των διακρίσεων ή της ασφαλείας δικαίου και συνάδει προς τους κατά το άρθρο 39, παράγραφος 1, της Συνθήκης στόχους της κοινής γεωργικής πολιτικής.

Όσον αφορά, ειδικότερα, την αρχή της αναλογικότητας, η Επιτροπή μπορούσε να λάβει, ενόψει της μεγάλης αβεβαιότητας ως προς τους κινδύνους που ενείχαν τα εν λόγω ζώα και προϊόντα, τα συγκεκριμένα μέτρα προστασίας, χωρίς να οφείλει να αναμένει να αποδειχθεί πλήρως το υπαρκτό και η σοβα-

ρότητα των εν λόγω κινδύνων. Όσον αφορά την κατά το άρθρο 40, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, επειδή κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, το σύνολο σχεδόν των κρουσμάτων της σπογγώδους εγκεφαλοπάθειας βοοειδών στην Ευρώπη καταγράφηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο, η επικρατούσα στο εν λόγω κράτος μέλος κατάσταση δεν ήταν παρεμφερής προς εκείνη των λοιπών κρατών μελών.

4. Το άρθρο 43 της Συνθήκης αποτελεί την ενδεδειγμένη νομική βάση για κάθε ρύθμιση αφορώσα την παραγωγή και εμπορία των απαριθμούμενων στο παράρτημα II της Συνθήκης γεωργικών προϊόντων, ρύθμιση η οποία συμβάλλει στην πραγματοποίηση ενός ή περισσοτέρων από τους στόχους της κοινής γεωργικής πολιτικής, όπως εξαγγέλλονται στο άρθρο 39, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

Συναφώς, και ενόψει της σπουδαιότητας της ελεύθερης κυκλοφορίας των ζώων, των προϊόντων των ζώων και των προϊόντων ζωικής προελεύσεως για την πραγματοποίηση των ανωτέρω στόχων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το άρθρο 43 της Συνθήκης αποτέλεσε την ενδεδειγμένη νομική βάση για την έκδοση των οδηγιών 90/425 και 89/662, σχετικά με τους κτηνιατρικούς και ζωοτεχνικούς ελέγχους επί του ενδοκοινοτικού εμπορίου, έστω και αν οι ανωτέρω οδηγίες εξουσιοδοτούν δευτερευόντως την Επιτροπή να εκδώσει μέτρα διασφάλισης περιλαμβάνοντα και «προϊόντα ζωικής προελεύσεως», «παράγωγα των εν λόγω προϊόντων προϊόντα» και «παράγωγα των ζώων προϊόντα», τα οποία δεν περιλαμβάνονται στο παράρτημα II της Συνθήκης.